

Scenariusz zajęć nr 39

Temat: Chór czy orkiestra – na czym polega różnica?

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie pojęć: chór, orkiestra,
- dodaje kilka liczb, wykorzystując prawo łączności i przemienności dodawania,
- rozwiązuje zadania tekstowe na porównanie różnicowe,
- układa zadania tekstowe zawierające wyrażenia: o ile więcej, o ile mniej na podstawie wskazanej ilustracji,
- akompaniuje na instrumentach perkusyjnych do wybranej piosenki (na przykład utworu: „W przyjaźni jest siła”).

Środki dydaktyczne:

- zdjęcie dyrygenta,
- nagranie dźwiękowe: „Oda do radości” w wykonaniu chóru,
- film: „Oda do radości” w wykonaniu orkiestry symfonicznej,
- karta pracy nr 1,
- kartoniki z wydrukowanymi tytułami symfonii i nazwiskami kompozytorów: *V Symfonia* Ludwiga van Beethovena, *IX Symfonia* Ludwiga van Beethovena, *Symfonia fantastyczna* Hectora Berlioza, *Symfonia Tysiąca* Gustava Mahlera, *Taniec rycerzy* Siergieja Prokofiewa, *Cztery pory roku – wiosna* Antonia Vivaldiego,
- animacja komputerowa: instrumenty,
- nagranie dźwiękowe piosenki „W przyjaźni jest siła” (lub innej piosenki wybranej przez uczniów i nauczyciela).

Metody i techniki nauczania: ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia interaktywne, metoda ekspresyjna.

Formy:

- zbiorowa,
- indywidualna,
- grupowa,
- praca w parach.

Przebieg zajęć:

Etap wstępny

Uczniowie stają parami naprzeciw siebie. Jedna osoba demonstruje grę na wybranym przez siebie instrumencie, druga „lustro” pokazuje to samo. Uczniowie zamieniają się rolami. Następnie na znak nauczyciela przesuwiają się o jedno miejsce i powtarzają ćwiczenie.

Etap realizacji

Zadanie 1

Nauczyciel przypomina uczniom tytuł piosenki (na podstawie materiałów z Muzykoteki Szkolnej, NiNA), którą uczniowie dobrze znają i prosi ich, by ją zaśpiewali. Uwaga: nauczyciel nie akompaniuje, nie daje żadnego znaku do rozpoczęcia. Jeśli uczniowie nie będą potrafili wspólnie rozpocząć piosenki, nauczyciel pyta, dlaczego nie było wiadomo, w którym momencie należało zacząć śpiewać? Kto mógłby wskazać początek? Nauczyciel wyjaśnia, że tą osobą jest dyrygent. Jednym z jego zadań jest danie znaku batutą do rozpoczęcia utworu. Nauczyciel pokazuje zdjęcie dyrygenta przy pracy. Ponowne rozpoczęcie piosenki na wyraźny znak nauczyciela.

Zadanie 2

Uczniowie słuchają utworu muzycznego: „Ody do radości”, hymnu Unii Europejskiej, w wykonaniu chóru. Nauczyciel prosi uczniów o wyjaśnienie, jakiego rodzaju muzyki słuchali. Kto wykonywał utwór? Skąd dzieci wykonujące utwór wiedziały, kiedy zacząć śpiewać? Które

słowa śpiewać szybciej, a które wolniej, skoro nie towarzyszył im żaden instrument muzyczny?

Zadanie 3

Uczniowie uruchamiają laptopy lub tablety i włączają film przedstawiający utwór w wykonaniu orkiestry symfonicznej (np.: „Odę do radości” L. van Beethovena (IX symfonia op. 125 d-moll). Uczniowie słuchają utworu. Nauczyciel prosi uczniów o wyodrębnienie dwóch grup osób występujących w filmie (chór i orkiestra) i opisanie tego, co robiły: na jakich instrumentach grały, czy śpiewały razem, czy solo, w jaki sposób porozumiewały się ze sobą muzycy grający na instrumentach.

Zadanie 4

Nauczyciel rozdaje uczniom instrumenty perkusyjne: tamburyn, marakasy, dzwonki, trójkąt, cymbałki i in. Ponowne zaśpiewanie piosenki z zadania pierwszego (może to być na przykład piosenka „ W przyjaźni tkwi siła” słowa Daria Druzgała lub inna piosenka). Nauczyciel pełni rolę dyrygenta, uczniowie odtwarzają rytm piosenki na instrumentach perkusyjnych.

Zadanie 5

Uczniowie dzielą się na 2 grupy. 1 grupa będzie odgrywać rolę orkiestry: odtwarza za pomocą instrumentów perkusyjnych rytm melodii „Panie Janie, panie Janie” (może to być również fragment utworu z zadania 4.). Druga grupa ma za zadanie odegrać rolę chóru i zaśpiewać piosenkę „ Panie Janie, panie Janie”. Obie grupy wybierają spośród siebie jednego ucznia, który przy wsparciu nauczyciela organizuje pracę grupy. Grupy wykonują zadanie osobno, następnie wspólnie. Następuje zamiana ról.

Nauczyciel pyta:

Dlaczego współpraca muzyków podczas wykonywania utworu jest ważna, aby udało im się go prawidłowo zagrać?

Jak chórzyci powinni ze sobą współpracować, aby udało im się poprawnie zaśpiewać utwór?

Zadanie 6

Karta pracy nr 1. Uczniowie rozwiązują zadania matematyczne.

Zadanie 7

Uczniowie pracują w parach, włączają animację komputerową przedstawiającą instrumenty ułożone zgodnie z ustawieniem orkiestry symfonicznej. Najpierw podświetlają się na zielono instrumenty smyczkowe (10 I skrzypiec – 10 II skrzypiec – 4 altówki – 4 wiolonczele – 2 kontrabasy), następnie podświetlają się na czerwono instrumenty dęte (2 flety – 2 oboje – 2 fagoty – 4 rogi). Uczniowie układają zadania tekstowe zawierające wyrażenia: o ile więcej, o ile mniej na podstawie animacji, np. Na rysunku jest 30 instrumentów smyczkowych. O ile mniej jest instrumentów dętych?

Etap końcowy

Nauczyciel dziękuje uczniom za zaangażowanie, z jakim pracowali na zajęciach. Pyta uczniów, czym różni się chór od orkiestry, które zadanie było najtrudniejsze, a które najłatwiejsze. Nauczyciel rysuje na tablicy termometr i prosi każdego ucznia o zaznaczenie swoich inicjałów na skali tak, by najlepiej ilustrowały jego odczucia dotyczące atrakcyjności zajęć: bardzo ciekawe, ciekawe, nie mam zdania, nieciekawe, nudne.

Dodatkowo

Uczeń zdolny: rozwiązuje zadania w karcie pracy nr 1a

Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: rozwiązuje zadania w karcie pracy nr 1b.

